



DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a, — dar prenumeratiunile se primescu in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostranguri'a: pre anu 8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu triluniu 2 fi. éra pentru Strainetate: pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi. pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a. Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte stódienciele sí banii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea dirigitá a diurnalului: Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

Invitare de prenumeratiune.

Frati Romani!

si

Dragi Romanentie!



Asiè e!

Precum o mica suflare pe ran'a grea, alina in càtu-va dorerea; pre cum unu sinceru cuventu de mangaiere in ór'a de intristare, e ca unu balsamu, sí precum o inghitura de rachiu, candu suntemu obositi, ne stimpara, — astu-feliu sí *glum'a*, in aste díle grele sí de tentatiune, *este unic'a*, carea ne póte face, celu pucinu pe unu momentu *sà uitamu*, sí *sà nu sentimu* asiè de multu, *dórerile nóstre!*

Dar' in urm'a urmeloru, óre ce este sí *viéti'a nóstra*, de càtu o *gluma*, — ce e dreptu, pentru unii mai buna, ér' pentru alii mai rea — sí ce ar' ajunge *viéti'a nóstra* fore de glume?

Nimica!

Fórte bine sí nimeritu a cantatu celebrulu nostru poetu G. Sionu cà: „*pe o gluma romanésca, susfletulu mi-así dá!*“ sí „*glumiti dar' sí romanésce, pentru Domnedieu.*“

Da, cà-ci *viéti'a* fore glame -- ar' fi unu iadu! Pentru acea dara, fratiloru sí sororiloru, credu cà veti pricepe nisuintiele nóstre, sí speru cà nu veti intardiá a contribuí sí voi, atátu materialminte, càtu sí spiritualminte, pentru ajungere scopului, ce ni-am propusu, sí care este comunu, santu sí romanescu.

Apropiandu-se deci patrariulu alu doile, ve rogu pre toti sí tóte, ca *sà grabiti* cu reinoirea abonamentulu, spre a *ineungiurá* ori ce *neintielegere!*

Cu deosebi rogu pre colaboratorii esterni, ca *sà nu se seuite* neci ei de mine, ci se continue ajutoriulu de pana aci, cu atátu mai vertosu, cà unde-su doi sí *glum'a* cresce, — sí, totu unulu nu joiesce!

Cu esemplarie complete mai potemu servi de la inceputu.

Pretulu ca sí pana aci:

Pentru Ostranguri'a

Pre unu anu 8. fi.
 „ 1/2 de anu 4. „
 „ trei luni 2. „

Pentru Strainetate.

Pre unu anu 10. fi.
 „ 1/2 de anu 5. „
 „ trei luni 2. „ 50 cr.
 Unu esemplariu — — 15 „ v. a.

Gur'a Satului.

Mosiulu sí Bab'a.

— Stódiencia poporala. —

E unu Ieru cunoscutu,
 Sí de toti bine sciutu,
 Cà 'n vremie de demultu,
 Ómenii p'acestu pamentu,
 Nu erau asiè 'nvetiati,
 Neci asiè de cultivati,
 Precumu se vedu a fi adi. —
 D'in care cauza 'n lume, —
 Dupa cumu traditi'a spune, —
 Se faceau sute sí mii
 De prostii sí nebanii. —

Mai cu s'ema pe la sate, —
 Unde n'egr'a simplicitate,
 Avea mai tari radecine
 Si s'a fostu viritu mai bine.
 Deci d'in cele mai merunte,
 Facute si petrecute;
 Pline de naivitate,
 Merita considerare
 Si sfodieni'a urmatoria.

Colo 'n tier'a, la banatu,
 Langa Lugosiu, intr'unu satu,
 A traitu unu mosiu si-o baba,
 Petrecandu-si lume d'alba,
 Plini de bani, si multu vestiti,
 De simplii si de sghirciti.
 Ei traiau in cas'a loru,
 Fore vre unu adjutoriu,
 Ca-ci n'aveau moscenitoriu. —
 Intr'o serbat'oria mare,
 Si-a nume pe la rusale,
 Mosiulu de bab'a urmatu,
 La biserica-a plecatu.
 Pe la calea diumetate
 Se 'n felnescu pe n'asceptate
 C'unu soldatu, care d'in oste
 Rentorná multu necesitu,
 Plinu de pravu si ostenitu.
 „Buna diu'a mosiule!
 „Sà traesci voinicule!
 „Dar' d'unde . . . si cine osei,
 „Si'nca'rau caletoresci?
 „O! mosiule, dragulu meu,
 „Ati spune de unde-su eu,
 „E unu lucru de prisosu
 „Si fóre neci unu folosu;
 „Precumu vedi, eu sum catana,
 „Si vinu d'in tiéra streina,
 „Necasitu, ca vai de mine,
 „N'am in straiti'a lécu de pane.

Cum prinse bab'a de veste,
 Ca soldatulu se caiesce,
 Cà de fóme nu mai póte
 Sà se duca mai departe,
 I dise: „Mei, voinicule!
 „Vedi tu cas'a cea d'in vale,
 „Cu gardu mare de nuiele
 „Radiematu cu trei proptele,
 „Acea e chiar a nóstra,
 „Moscenire pariatiesca,
 „Aibi grige in calea ta,
 „Nu cumva sà intrii 'n ea,
 „Ca-ci chiei'a de descuiatu
 „E in stresina la gardu,
 „Apoi plose'a cu rachiu,
 „E pusa la capathiu,
 „La friptura si placinte
 „Se nu te 'ntindi, ca-su ferbinte
 „Si sunt puse pe cuptoriu,
 „Dar' nu-su pentru caletoriu.
 „Du-te dar' pe alta cale,
 „Nu ne face superare!

„O matusia! n'avea frica,
 „Ca-ci de si eu n'am nimica,
 „Cu ce fómea-mi grea si mare
 „S'o aducu in stemperare;
 „Totusi nu-su reu la anima,
 „Sà facu cui-va prestemana.
 „Mergeti dara fore téma,
 „Unde clopotulu ve chiama,

Deci betranii liniscire
 Pleca, fore de 'nrigire,
 Er' soldatulu si-ia cale,
 Chiaru la cas'a loru d'in vale.

Deschide si intra 'n casa
 Si-si pune straiti'a pe mésa,
 Se tocmesce, se asiéda,
 Manca si se ospetéda.
 Dupa ce-a pusu tóte 'n rondu,
 Pleca 'n drumulu seu cantandu
 Si d'in gura-asié dicendu:
 Frundia verde lemnu rotundu,
 Nu potu dice ca'su flamendu,
 Ca-ci acumu m'am saturatu,
 La mé'sa unui bogatu!
 Alelei baba c'unu diate,
 Si 'n capu fore lécu de minte,
 Cumu mi-ai datu invetiatura
 Sà te lasu fore friptura!

Rentorcendu betranii a casa,
 Si aflandu sfarmuri pe mé'sa.
 Mosiulu cauta 'n capathiu,
 Inse nu afla rachiu.
 Bab'a cauta pe cuptoriu,
 Nu-i placinta, neci de doru,
 D'in friptura neci unu osu,
 Ma blidulu érá in torsu.
 „No tu babo nu-e pré bine,
 „Aici a fostu óre-cine,
 „De-a beutu totu si-a mancatu
 „Ce-am avutu si ce-am lasatu. —
 „Óre, Dómne, asié sà fia? —
 Dise bab'a Anisia —
 Ca-ci vedi chiei'a o-am aflatu,
 Chiar in stresina bagatu,
 Si aici nime n'a intratu.
 Póte muscele ce sboru,
 Au beutu totu si-au mancatu,
 Ce-am avutu si-am fostu lasatu.
 Vedi ca totu cátra cuptoriu
 Se 'm buldiescu de se omoru,
 Ele ér' ar' vrea sà mance
 De-ar' mai fi placinta dulce;
 Ar' fi bine dar' acumu
 Noi de tota sà le sterpimu,
 Ca asié de alta data,
 Sà ne stea mancarea tóta. —
 „Bine dici tu Anisia
 Altu cumu nu póte sà fia,
 Haida dar' sà ne-apucamu
 Muscele sà le alungamu,
 Si de vomu potea ori cumu,
 Tóte sà le omorimu.
 Ia tu dara sucitoriu,
 Cà eu voiu lua toporulu,
 Sà lovimu cu voinicia,
 Obrasnie'a muscaria.“

Deci se incinse-o lupta mare
 Lupta mare, decatu care,
 Mai grósnica si mai tare,
 Nu a mai fostu pe sub sóre.
 Betranii cu infocare,
 Imbratescu fore crutiare,
 De-si mai rumpu scunpele arme,
 Dar' vr'unu sporu nu e, ca 'n palme,
 Blide, óle, si ferestrii
 Tóte se prefacu posderii,
 Ma si bietulu, de cuptoriu,
 Ca-a-musteloru scutitoriu,
 Dupa trei lovituri bune,
 S'a prefacutu in ruine.
 O musca d'in intemclare,
 Dup-o grea persecutare,
 S'a fostu pusu pe-a babei frunte,
 Chiar pe pletele-i carunte.
 Vediendu inse Anisia
 O asté obrasniea,
 Face pe barbatu atentu,
 Fore de-a i rostí unu-cuventu,

Cu toporulu să o tóce,
Că-ci unde s'a pusu nu-i place.
Mostulu simplu, d'intr'o data,
Inverte toporulu róta,
A-poi lovesce de usca,
Dupa blestamata musca.
Inse-aceea, mai cu minte,
Nu sta, ci se cara iute,
Si in locu-i, ca viptima
A cadiutu bab'a betrana,
A cadiutu, cu arin'a 'n mana,
Ca si-o brava eroina!

Gorespundintie.

*Nasu-ulu, Iun'a lui Szukanu, anulu lui
Drimbotu — 1874. —*

*Frate Tandalo! Vreu să fiu omu de paróla! De-
acea scotiendu d'in press'a condeiului aceste síre, Ti-le
sí tramitu pe siuerulu ventului!*

*Multe nu-ti voi scrie, că-ci scii, că eu in Nasu-
udu sum omu nou, si a-poi sum si obositu de drumu! —*

Rele dile amu ajunsu, fratico!

*De ne întorcemu in ori-care parte, nu audimu
decātu: „Magiarisare! magiarisare“, si totu asîd!*

*Pe semne domniî Vunguri, voiescu si chiaru cătra
lemne si pietre, să întone cunoscut'a dicala: „Kellj fel
Pista“!*

Óre pana-candu totu asîd!

*Noi amu speratu, că domni'a lui, Pista-băcsi, vá
face si ceva bine, inse d'in ce in ce ne convingemu, că
patimiu ca si „tiganulu cu laptele!“ Scii tu povestea
tiganului? Să ti-o spunu!*

*Capetandu tiganulu o olcica de lapte dulce, lu-puse
la focu să fërba! Ferbandu laptele a crescutu si a
datu in focu; tiganulu inse de bucuria cugetandu, că
laptele se inmultiesce, pana-ce in urma vediu, că olcic'a
e góla!*

*Mie, că unui omu d'in vremile betrane, — mi
se pare, că acést'a poveste sémána cu patianî'a lui
Pist'a.*

*Aici de curendu a sositu unu Ucasu — (séu mai
bine necasu!) ministeriale, ca să se introduca limb'a
maghiara de oficiósa si in acestu districtu, care dóra
e celu mai puru districtu romanescu, si de locu nu
e preseratu pe ici colea cu surcele de alui Israel, Árpád
si Hanzî!*

*Cu tóte aceste Pist'a nostru vré ca si aici să zur-
gaiésca printeni, si să se audia in tóte coltiurele: „terem-
tette.“ Eli bene! elu póte face si prescrie ce vá vré,
că-ci are lopat'a — (nu sciu pana candu?) — in
man'a sa!*

*Dar' acum'a mi-ar' placé să vedu pre acei ce se
credu a fi „Provedentialistii“ districtului, -- ce voru
face acum'a! Precum se vede toti se retragu, ca mati'a
dela pasatulu fierbente!*

*Dlu „Fispanu“ e pré betranu de a se pune in
fruntea unui protestu, si a-poi elu, afore de acea, —
e cam buhatialitu, cu multe cause grave-natiunale!*

*Dlu „Vicispanu“, e pré ostenitu de atát'a lupta
pentru acestu districtu!*

*Dlu „B. N. S.“ nu póte de Csery, pentru care s'a
luptatu atát'a, si dsa nu vede neci unu pericolu in elimi-
narea limbei romane.*

*De Chimú, neci nu póte fi horba să faca ceva,
fiindu-cà: taia pop'a limb'a. —*

*Apoi se Te miri de „gubernamentalisti“ — că
nu facu nemicu? — Nu!*

*Unii, chiaru si publice, se sdrobescu a-i desceptá,
inse ce folosu „tóc'a la urechi'a surdului?“ —*

*Toti capii acestui nobilu districtu sunt cuprensi
de „lesinulu tiganului!“*

*Eu, dupa pucin'a si scurt'a mea esperentia, —
nu vedu decātu o amortiéla generale!*

Rusine! —

*Ce se va mai alege si d'in ast'a tréba, ti voi
mai impartesí! —*

*Tu, de vei voi a-mi scrie pana-atunci, să scii,
că sum asiediatu in piati'a „Nádragariloru“ nr. 0001,
vis-à-vis de renumitulu patriotu romanu — d'in
1848, care atunci dicea, că i-ar' placé a petrece la
unu prandiu diplomaticu gatitu d'in carne de —
Romanu“ . .*

Te salute

*alu teu
Facal'a.*

La Mariór'a.

— Rugucituri pegasice. —

*Neci aiulu, Dieu, neci cép'a,
Neci brandi'a de la Zamu, —
Nu-mi placu, ca Mariór'a,
Candu eu in bratie-o am!*

*Neci trascotulu, neci tunulu,
Nu suna-asîd de tare —
Ca budi'a Mariórei,
Candu trage cu sugare!*

*Neci siacterulu, neci máti'a,
Nu miaun' mai turbatu,
Decātu cum plangu de-atuncia, —
De candu ea m'a 'nsielatu.*

V

Anunciu.

Subscrisii defensori matrimoniali esaminati d'iu
partea ven. Cons. arch., si investiti cu diplóme for-
mali, aducemu la placuta cunoscintia, că intrunin-
dune intr'o corporatinne in Sibiiu, sub presiedinti'a
parintelui defensoru Cuntianu, amu stabilitu statutele
acestei reuniuni, care se voru substerne la locurile
mai inalte spre aprobare. — Scopulu principale
a acestei reuniuni, este pregatirea de proiecte de
legi besericesci, atátu pentru sinódele parochiali, câte
si pentru congresulu metropolitanu, d'intre care unele
proiecte sunt deja gat'a si curendu se voru publicá. —
Sibiiu 15 Mart. 1874.

Defensorii matrimoniali d'in archidiecece.

Providentialii și anteluptatorii de la „Albina“, desigur se lauda în gur'a mare, că sunt napaditi de corespondinție (fabricate de dînsii) și articole (furate s'eu reu traduse) — mai au timp și loc, și pentru „Espeptorațiuni în contra Gurei Satului“ — și a se face fiscale — ne tocmii. . . .

Ce bine! Celu pucimu au érasî unu bogatu snjetu pentru vr'unu articlu de fondu.

Se vorbesce, că guvernulu ungurescu vré să transforme cetatea, adeca tomnițele de la Gherl'a — în resedintia episcopésea, și a nume pentru eppu gr. cath. de acolo, — érlui Rózsa Sándor, pentru meritele cătra patria și nobil'a natiune maghiara — i s'a edificá o casa de nou în piati'a Gherlei. — Ei, — traimu în lume constituționala, ce să te faci?

Tocanarii audîndu, că Ba(r)tal, a loru portatoriu de icóne, este numitu ministru ungurescu — au decisu unanimu, ca să-lu surprînda cu o cinste mare, — deci acum'a se pregatescu a face în onórea sí de suvenire noului ministru — o mamuliga mare. Se vorbesce sí acea, că s'a alesu sí o deputatiune, care va presentá cinstea ministrului, — și că acea deputatiune a sí plecatu spre Pute-a-pesce. —

Anecdote.

Unu preotu romanu contioná în beserica despre patimile Dlui Isusu Christosu și a nume, despre de doreros'a nópte d'în gradin'a Getsemanu; intraltele citandu chiaru cuvintele mantiutoriului, candu a admoniatsu pre cei trei invetiecei, să nu dórma, și a nume la cuvintele: „Petre, dormi?“ — unulu d'în somnurosii ascultatori, care stete chiaru înaintea preotului, cu numelu Petru, indata a sí respunsu: „Ba nu, parinte, nu dormu!“

Unu tînganu batea pre maic'a sa cumplitu și fore mila, tocmái atunci trecea pe acolo unu romanu, care -lu întrebá, pentru ce bate pre Maica sa?, la ce tînganulu respunse: — Pentru ca să-i tréca de fóme. — A-poi trece i o? — Déca i a trece, — trece, déca nu, a mai sí petrece, — díse tînganulu.

Intru o adunare de poporu, veni și unu tînganu, care audîndu că se vorbesce ceva sí despre Imperatulu, díse: déca así fi eu imperatu, numai pe trei díle, în diu'a antaia de locu así spendiurá pe tatalu meu, sí pre mam'a mea, ca să se inspaimante tiér'a sí să se téma toti de mine.

Unu tînganu chemá preotulu, ca să inmormentadie pre maic'a sa, carea erá mórtá.

— Voiu merge de locu — díse preotulu — sunteti gat'a cu tóte cele de trebuintia la inmormentare?

— Tóte sunt gat'a, parinte, — díse tînganulu, — numai în tamaia e draculu. —

Preotulu predicá în biserică despre invierea mortiloru și că toti mortii voru inviá érasî la judecata, în diu'a de a-poi. Unu tînganu care erá de facia sí grabí a întrebá pe preotu: „Cinstite parintiele, óre dad'a meu, invie-va s'eu ba; fiindu că pre elu la maneatu lupii?”



T. N'ai auditu de decisiunea mai nóna a consistoriului d'în Sabíiu?

M. Nu! da ce au mai facutu érasî?

T. Audi minune, frate! au hotaritu, că studentii stipendiati în streinatate, să aduca carte, cumcá s'au spoveditu sí cumenecatu batar odata în anu, — déca mai vreau să capete bani. —

M. D'a-poi, acea nu-e asíe mare minune.

T. Nu! déca n'aru fi datu 500 fl. la unulu, care dupa 4 ani, a adusu numai scrisórea, că s'a spoveditu sí cumenecatu.

M. D'a-poi, déca au bani, ce-ti pasa?

T. Nu mi-ar' pasá, déca n'aru fi remasu altij cu busele amflate, desigur produsu alte testimonie în locul scrisórei acelei'a.

M. Oh frate! Acuma vedi tu cătu facu santii nostrii parenti d'în postu și rogatiune?! — Nu ti mai aduci tu amente de candu au pedepsitu blasienii pe studentii cu o dí de postu, pentru că au cutezatu să jóce într'o Miercure?!

T. Asíe dara cris'a a incetatu.

M, Da. Dupa unu scremetu lungu și durerosu nascù pre Furci, Ghici, și Ba(r)tal.

T. A-poi să scú, dara că acesti'a, cu cei remasî, desiguru voru scapá tiér'a unguresca de peire....

M. Da, de n'a fi tardiu. . . .

TRÉNC'A si FLÉNC'A.



T. Ce díci tu la polemiile d'în Albina și Federatiune. Óre radactorii ambéloru diuarie, nu au alte teme, decátu murdar'a de personalitate?

F. Pe semne nu.

T. Sí óre pentru ce se cérta asíe de uritu, tocmái acuma candu am avé mai mare trebuintia de întielegere.

F. A-poi vedi, au să deie esemple bune. . . .

Gur'a Sacului.

Lui V. . . . in L. Ce? . . . Ai lasatu Mus'a de — chica, de un ne mai scrii nimica?

Coconului in D. Ei bre, cocóne, da ce-e? Mai am să asteptu multu? Salutare!

La unu reclamantu. Déca ai fi asíe de bunu, grabnicu sí scrupulosu la — plata, — pre cătu esci la reclamare — póte ti-ási mai tramite — á conto.

Lui A. Multiumita. Va urmá. Tramite cătu de adese. — Ce-cu buru, totu se primesce. Salutare!